

Roszczenie stwierdzone prawomocnym wyrokiem przedawnia się z upływem 10 lat

Roszczenie stwierdzone prawomocnym wyrokiem przedawnia się z upływem 10 lat. Jeżeli stwierdzone w ten sposób roszczenie obejmuje odsetki za opóźnienie, roszczenie o odsetki należne w przyszłości, tj. takie, które stają się wymagalne po uprawomocnieniu się wyroku, ulega przedawnieniu trzyletniemu.

Tak uznał Sąd Najwyższy w wyroku z 12 maja 2016 r., IV CSK 528/15.

Powodowie wystąpili przeciwko pozwanej o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci wyroku sądu apelacyjnego z 5 czerwca 2003 r., zaopatrzonego w klauzulę wykonalności na rzecz pozwanej. Według powodów należność objęta tym tytułem uległa przedawnieniu.

Sąd apelacyjny zasądził na rzecz poprzedniczki prawnej pozwanej od powodów określoną kwotę z odsetkami za okres od 24 października 2002 r. do dnia zapłaty. 5 września 2013 r. pozwana złożyła wniosek o nadanie klauzuli wykonalności wyrokowi i wniosek ten został uwzględniony, a 6 grudnia 2013 r. pozwana złożyła wniosek o wszczęcie egzekucji.

Sąd okręgowy uwzględnił w całości żądanie powodów. W ocenie tego sądu, roszczenie stwierdzone wyrokiem sądu apelacyjnego z 5 czerwca 2003 r. uległo – zgodnie z art. 125 § 1 k.c. – przedawnieniu. Przewidziany w przepisie dziesięcioletni termin przedawnienia rozpoczął bieg 5 czerwca 2003 r., a przedawnienie nastąpiło już w 5 czerwca 2013 r., a więc przed złożeniem przez pozwaną 5 września 2013 r. wniosku o nadanie klauzuli wykonalności, a następnie wniosku o wszczęcie egzekucji.

W związku z tym pozwana złożyła apelację, która została uwzględniona i powództwo oddalone. Sąd apelacyjny stwierdził, że bieg terminu przedawnienia rozpoczął się 16 stycznia 2004 r., tj. w chwili uprawomocnienia się wyroku SA z 5 czerwca 2003 r. Pozwana złożyła wniosek o nadanie klauzuli wykonalności 5 września 2013 r., a więc w okresie biegu dziesięcioletniego terminu przedawnienia. Oznacza to zgodnie art. 123 § 1 k.c. skuteczne jego przerwanie. Co więcej, przed upływem dziesięcioletniego terminu przedawnienia pozwana złożyła wniosek o wszczęcie egzekucji. W tej sytuacji sąd apelacyjny stwierdził brak podstaw do pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w postaci wyroku z 5 czerwca 2003 r.

Powodowie nie zgadzając się z wyrokiem Sądu Apelacyjnego wnieśli skargę kasacyjną. Sąd Najwyższy uwzględnił skargę częściowo. Uznał, iż pozwana składając 5 września 2013 r. wniosek o nadanie wyrokowi klauzuli wykonalności wprawdzie skutecznie przerwała bieg przedawnienia, jednak przedawnieniu uległo roszczenie o odsetki za okres od 17 stycznia 2004 r. do 5 września 2010 r., tj. od dnia następnego po uprawomocnieniu się wyroku SA z 5 czerwca 2003 r. i do czasu przerwania biegu tego przedawnienia. Jest to bowiem roszczenie o należność, która powstała wcześniej niż 3 lata przed przerwaniem biegu przedawnienia, a zgodnie z art. 125 § 1 k.c. roszczenie o świadczenia okresowe należne w przyszłości, ulega przedawnieniu trzyletniemu.

Komentarz eksperta

Agnieszka Kosińska, [radca prawny Wrocław](#), Rödl & Partner

Omawiany wyrok przesądza kwestię terminów przedawnienia należności zasądzonych wyrokiem sądowym. Zgodnie z art. 125 § 1 k.c. roszczenie stwierdzone prawomocnym wyrokiem przedawnia się z upływem lat dziesięciu, chociażby termin przedawnienia roszczenia byłby krótszy. Jeżeli stwierdzone w ten sposób roszczenie obejmuje świadczenia okresowe, roszczenie o świadczenia okresowe należne w przyszłości ulega przedawnieniu trzyletniemu.

Na podstawie art. 840 § 1 pkt. 2 k.p.c. dłużnik (powodowie) mogli w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane. Takim zdarzeniem może być przedawnienie roszczenia stwierdzonego prawomocnym wyrokiem. Prawomocny wyrok jest tytułem egzekucyjnym, który po zaopatrzeniu go w klauzulę wykonalności staje się tytułem wykonawczym stanowiącym podstawę egzekucji.

Kwestionowany przez powodów tytuł wykonawczy (wyrok SA z 5 czerwca 2003 r.) obejmował nie tylko należność główną, ale także odsetki za opóźnienie za okres od 24 października 2002 r. do dnia zapłaty.

Sąd Najwyższy słusznie podkreślił, iż w art. 125 § 1 k.c. wyraźnie zróżnicowano terminy przedawnienia roszczeń o świadczenia okresowe i innych roszczeń. Roszczenie o odsetki za opóźnienie (art. 481 § 1 k.c.) należą do kategorii świadczeń okresowych i – jeżeli zostały stwierdzone tytułem wykonawczym – powinny przedawniać się z upływem trzech lat (art. 125 § 1 zdanie drugie k.c.). Dotyczy to odsetek „należnych w przyszłości”, a więc takich, które stają się wymagalne m.in. po uprawomocnieniu się wyroku sądowego, stwierdzającego obowiązek zapłaty tych odsetek (wyrok SN z 15 stycznia 2014 r., I CSK 197/13).

Sąd Najwyższy wskazał również, iż zdarzenia prawne, które prowadzą do przerwania biegu przedawnienia roszczenia głównego mogą także spowodować przerwanie biegu przedawnienia roszczenia obejmującego odsetki za opóźnienie (art. 123 § 1 k.c.). W związku z tym, że wierzyciel (pozwany) złożył wniosek o nadanie kwestionowanemu tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności 5 września 2013 r., doszło wówczas do przerwania biegu przedawnienia nie tylko roszczenia głównego, ale także roszczenia o odsetki za opóźnienie. Zgodnie zdominującym stanowiskiem Sądu Najwyższego przyjmuje się, że już wniosek o nadanie klauzuli wykonalności przerywa bieg przedawnienia, a nie dopiero wniosek o wszczęcie egzekucji (wyrok SN z 17 grudnia 2004 r., II CK 276/04; uchwała SN z 16 stycznia 2004 r., III CZP 101/03).

Sąd Najwyższy słusznie uznał, iż w związku ze złożeniem przez pozwaną wniosku o nadanie klauzuli wykonalności doszło do przerwania biegu przedawnienia roszczenia o należność główną i o odsetki za opóźnienie. Jednak zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa przedawnieniu uległo roszczenie o odsetki, które istniało wcześniej niż 3 lata przed przerwaniem biegu przedawnienia. W przedmiotowej sprawie przedawniło się zatem roszczenie o odsetki za okres od 17 stycznia 2004 r. (tj. od dnia następnego po uprawomocnieniu się wyroku SA z 5 czerwca 2003 r.) do 5 września 2010 r. (tj. momentu przerwania biegu tego przedawnienia).

Źródło: <http://www.rp.pl/Firma/308059993-Roszczenie-stwierdzone-prawomocnym-wyrokiem-przedawnia-sie-z-uplywem-10-lat.html#ap-3>